

הג'ר בדר מפקחת על הייעוץ

מבט על הייעוץ החינוכי בחברה
הדרוזית-צ'רקסית
מחוזות צפון וחיפה

תיאור כללי של אזור / גזרת הפיקוח:

- במחוז צפון כיום משובצים 100 יועצים חינוכיים, במחוז חיפה קיימים 19 יועצים .
- מדובר בעשרים כפרים, שמשתרעים על אזור גיאוגרפי מאוד רחב וכל כפר מרוחק אחד מהשני.
- בכל כפר יש את הדינמיקה הפנימית , גם החינוכית וגם החמולתית, יחד עם ייחודיות של האוכלוסייה והרכב של פסיפס תרבותי פנימי של אותו כפר. דבר שמחייב התייחסות ספציפית לצרכי הישוב בכלל ולצרכי בתי הספר שמושפעים מאותו הרכב ייחודי זה, בתוך זה בפרט.
- העבודה של הפיקוח על הייעוץ והייחודיות של כל כפר באה לידי ביטוי ב הנחיית היועצות בעבודתן ובתכנים המועברים בביה"ס על ידי היועצת שנמצאים בתוך תוכנית העבודה הבית ספרית, שהיועצת שותפה מליאה בתהליך כתיבתה, ממנה היא גוזרת תוכנית ביצוע עם פירוט הפעולות ולוח זמנים של אותן פעולות ייעוציות, בתיאום מלא עם הנהלת ביה"ס, כך שעבודת היועצת מחוברת באופן מלא למטרות ויעדי משרד החינוך, למטרות המחוזות ולתוכנית הבית ספרית באופן ישיר.

מוקד שנתי 2019 - תשע"ז

- לגבי מיקוד עבודתי השנה, אני מתמקדת בשני נושאים :
- לקדם את רווחתם הנפשית של באי מערכת החינוך במגזר הדרוזי-צ'רקסי, באמצעות חיזוק ניהול השיח הרגשי ושיפור ואקלים חינוכי מיטבי .
- בנושא חוסן חינוכי ומניעת אובדנות, אני מכשירה 90% מכלל היועצים במגזר הדרוזי, בתוכנית חוסן חינוך, אשר היועצים יכשירו את חדרי המורים בבתי הספר שלהם.
- ממשיכים בפייולט מחוזי במחוז צפון של הכשרת צוותי חירום בית ספריים, ביישובים מע'אר, פקיעין בית ג'ן וחורפיש.
- הטמעת תהליכים של עבודה ייעוצית שיטתית לפי ניתונים ותהליכים של הערכה ומדידה מתועדים.
- העצמת סגל ההדרכה של שפ"י בחברה שלנו, על ידי התאמת עבודתם לצורכי בתי הספר, לפי שאלוני עמדות מנהלים ויועצים.

תהליכי עבודה ייעוצית שהוטמעו

תהליך מיפוי צרכים בית-ספרי לא היה קיים בכלל עד לפני שלוש שנים, התחלנו לבצע מיפוי ייעוצי בית-ספרי שמשמש את צוות הניהול והיעצת לניהול הידע, איתור צרכים מבוסס נתונים וגם מתן מענה הולם לכל תלמיד לפי הצרכים שלו, הנחת היסוד שכיום אין תלמיד בביה"ס שאין לו צורך מסוים.

• <C:\Users\hagar\Google Drive\עסאקלה\מיפוי עדכני לשתעז.xlsx>

• מתוך המיפוי, היועצות גוזרות קבוצות של תלמידים לטיפול קבוצתי, קבוצות של הורים וגם מורים

• גם איתור צרכים לתוכניות מתערבות באופן מקצועי מבוסס נתונים: דוגמא:

• <C:\Users\hagar\Google Drive\דכואר\מיפוי צרכים לרווחה חינוכית.xls>

• עבודה לפי לוח גנט ייעוצי שכולל ימי שיא של שפ"י, שמופיעים בלוח הגנט הבית ספרי

בנית תוכנית עבודה ייעוצית בית ספרית

כפי שהזכרתי מקודם, אני שולחת בסוף כל שנה, במאי, הנחיות לכתיבת תוכנית עבודה ייעוצית לפי מתנ"ה של אותה שנה.

<C:\Users\hagar\Google Drive\2018\doc.2018>

<C:\Users\hagar\Google Drive\2018\doc.%281%29 2018>

ההנחיות נשלחות גם למנהלים, ואז התהליכים הייעוציים של תוכנית העבודה של היועצת אמורים להופיע גם בתוכנית העבודה הבית ספרית.

מבט כללי על מה שנעשה במגזר בנושא אח"מ

- 14 בתי"ס נמצאים בתהליך של הדרכה בנושא אח"מ.

- לכל בי"ס נבנתה תוכנית התערבות עם צוות מוביל אקלים, לפי ניתוח תוצאות אקלים בתוך המיצ"ב האחרון או תוצאות אקלים מורחב.
- בתי"ס ללא הדרכה: היועצות בחודש מאי שנה שעברה, קבלו מסמך הנחיות יחד עם המנהלים, לבנות תוכנית התערבות בית ספרית בנושא אקלים לפי דרישות מתנ"ה תשע"ח (מצורפים הנחיות).

בנוסף:

- ביישוב אבו סנאן, מופעלת תוכנית אח"מ ייחודית .
- כל יועץ התבקש לבנות תוכנית כישורי חיים לפי שכבת גיל ולפי צרכי השכבה וביה"ס.
- לכל ביה"ס בהדרכה, נבנית תחוכנית עבודה ספציפית לפי צרכי ביה"ס: לפי ניתוח תוצאות אח"מ מורחב או מיצ"ב.

אתגרים בקידום נושא האקלים במגזר

- יועצים חינוכיים נדרשים להוביל את נושא האקלים לבד מטעם המנהלים, כאשר יש בתי ספר שעד היום לא נתנו לתהליך טיפול באקלים עדיפות בעבודה הניהולית של ב"ס. לכן הנושא נדחק המידה ולא מטופל כראוי על ידי צוות ניהול בית-ספרי.
- כל הנושאים הייעוציים של שפ"י, עד היום מודרים מסדר היום של בתיה"ס, מאחר והמשרד נותן משקל יותר להישגים ופחות לפניות התלמיד ללמידה, או המורה לתהליך הוראה תקין.
- ריבוי רכזים, כמו רכז השתלבות, או מדריך מרום, שנכנסו להרבה רבדים בתפקיד היועץ החינוכי, למרות שאינם מוכשרים כמו היועץ בתואר שני, ואינם בעלי פרופסיה.

- תוכנית הכשרת צוותים לשעת חירום, צוותים בית ספריים וצוות יישובי, מתקיימת על ידי מדריכות חירום בכל היישובים של המגזר, כולל סימולציות בית ספריות שמופעלות על ידי צוות ניהול ביה"ס.
- תוכנית פיילוט "כאן פונים" במחוז צפון, לטיפול יישובי ומניעת פגיעות מיניות בתלמידים, התוכנית כוללת הכשרת צוותים של מורים הורים ותלמידים, תוטמע השנה ביישוב חגדש.
- תוכנית "פיילוט שותפות הורים" שמתקיים בבית ספר יסודי א' מג'דל שמש, נתחיל להטמיע אותה בשאר בתי הספר על ידי היועצות ב.
- בניית אתר פיקוח על הייעוץ, ייחודי למגזר שלנו שאמור לתת מענה ליועצים של המגזר, אמור לעלות לאוויר בסוף החודש, האתר כבר בבנייה.
- הכשרת היועצים בשלוש השתלמויות שפתחתי השנה בנושא: "עוצמה" לטיפול בתלמידים עם בעיות התנהגות, הכשרת היועצים בתוכנית אופ"י, למניעת שימוש בחומרים פסיכואקטיביים, הכשרת מובילים בית ספריים למניעת שימוש בסמים אלכוהול ועישון, קורס שיח מוגן לטיפול יעיל בקונפלקטים.
- 99% מהיועצים במגזר הוכשרו בכלים פסיכופדגוגיים.

- אני יחד עם צוותי ניהול בית ספריים, בשיתוף מפקחים כוללים מטפלים בתלמידים בסיכון ובתלמידים בעלי צרכים חריגים, אירועים חריגים ואירועי חירום...דרך ישיבות בין מקצועיות שמתקיימות כיום בצורה מוצלחת בבתי הספר, כאשר הנחת היסוד היא שביה"ס מטפל בכל תלמיד לפי הצרכים שלו, לפי המיפוי הבית ספרי.
- תוכנית פיילוט רצף חינוכי ומעברים בכפר מע'אר בשיתוף הפיקוח הכולל, שמועתק כבר לכסרא סמיע, תהליך שהוטמע בהצלחה רבה.
- נושא "קשר עם הורים: הוטמע בצורה מוצלחת, הנושא יחד עם התוכנית של שפ"י מופיע בתוכניות הייעוץ הבית ספרית.